

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

Palveluita käyttävien lasten ja nuorten osallisuus verkossa ja digitalisaatiossa

Sonja Soini

Digitaalinen sosiaalityö lasten ja nuorten tukena

Osallisuus on tunne

...siitä, että olen tärkeä,
että mielipiteeni on tärkeä ja
että minulla on merkitystä
tässä yhteisössä.

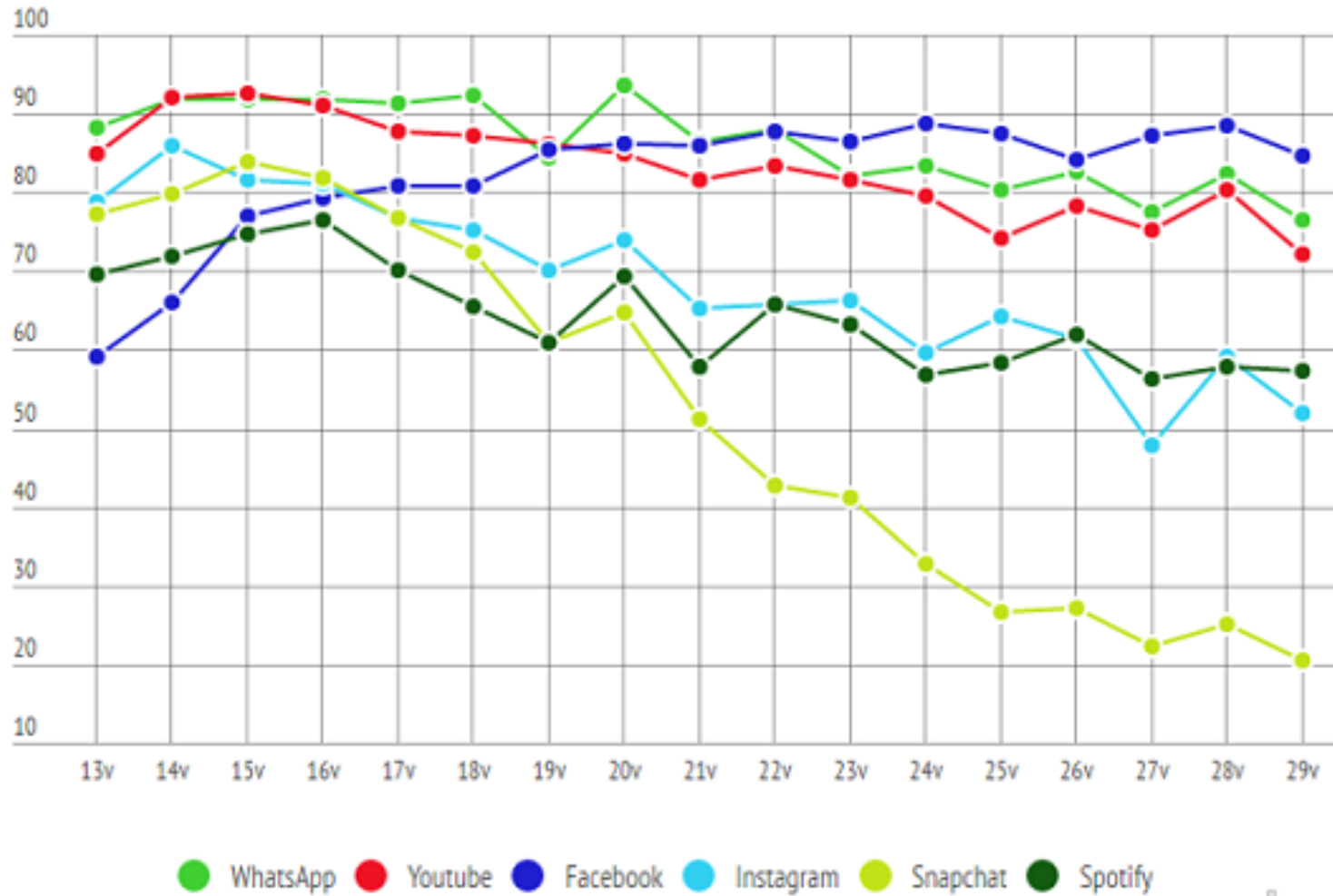
Osallisuuden ensimmäinen
porras on aina tieto.

Palveluiden käyttö ikäryhmittäin

Lähde: Some ja nuoret 2016

<http://www.ebrand.fi/somejanuoret2016/>

WhatsApp Youtube Facebook Instagram Snapchat Spotify

ebrand

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

Digitaalinen sosiaalityö lasten ja nuorten tukena
#digisosaalityö

18.9.2018

Kun tavoitteena on auttaa oikeaan aikaan

ainoa ratkaisu on tarjota
palvelua niin, että lapset ja
nuoret voivat, pystyvät ja
haluavat myös itse hakeutua
avun luo.

Avun hakeminen

Nuorten ja vanhempien ajatuksia työpajoista keväältä 2018

- **Anonyymiys madaltaa yhteydenoton kynnystä**
- **Mahdollisuus kysyä on tärkeää**
- **Joustavasti auki – ei puhelinaikoja**
 - **Välillä on mahdotonta hoitaa asioita virka-ajalla.**
- **Ei tarvitse tietää mikä on (ammattilainen ohjaa eteenpäin, ei pompotella)**
- **Löydettävyys - ei kunnan sivujen syövereissä tai omina nettisivuinaan, vaan paikassa jossa muutenkin käydään**

**Palvelun aikana
lapsella on oikeus olla
osallinen omassa
asiassaan.**

Tiedon muodostaminen, kokoaminen ja hallinta

Nuorten ja vanhempien ajatuksia työpajoista keväältä 2018

- Kirjaukset tulisi tehdä yhdessä
 - Tarkistaminen ja virheiden korjaaminen
 - Tieto siitä, miksi joitakin asioita kysytään ja mitä niillä tehdään
 - Itsearviointi
 - Tiedon liikkuminen ammattilaisten välillä
 - Lupien helpompi hallitseminen
 - Itse mahdollisuus määritellä, ketkä verkostoon kuuluvat
 - Tietoa asioiden etenemisestä
- **Asiakastietojärjestelmän asiakasportaali**

Digitaalinen sosiaalityö lasten ja nuorten tukena

Blogi:

Sosiaalityötä verkossa
- miksi ja miten?

**Haluatko kehittää sähköisiä palveluita
yhdessä lasten ja nuorten kanssa?**

Ota yhteyttä!

Sonja Soini p. 0505019521

Anna-Maija Ohlsson p. 0505019781

Tutustu:

[instagram.com/digisosiaalityo](https://www.instagram.com/digisosiaalityo)

Twitter [#digisosiaalityö](https://twitter.com/digisosiaalityo)

Oppimislöki [Kiekussa](#)

Lisätietoja:

pelastakaalapset.fi/digitaalinen-sosiaalityo

KIITOS!

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

Digitaalinen sosiaalityö lasten ja nuorten tukena
#digisosaalityö

18.9.2018

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Digitaalisten palveluiden ensisijaisuus:

Sähköisen asioinnin ja viestinvälityksen toimintatavat –työryhmä Palvelulaadun työskentelyryhmä

19.9.2018 Petteri Ohvo

Digi Arkeen neuvottelukunta, Säätytalo

Sähköisen asiainnin ensisijaisuus

Hallituksen strategiaistunto 29.1.2018

A woman with vibrant pink hair, wearing a dark top and a patterned shawl, carries a baby in a traditional wooden baby carrier. She is walking through a field of tall, golden grass. In the background, other people are visible, some wearing hats, suggesting an outdoor event or festival. The scene is bright and sunny.

Yhdenvertaisuus
Julkisuusperiaate
Hyvä hallinto
Osallisuus
Itsemääräämisoikeus
Vaikuttaminen

Tavoitetilassa 2022 sähköiset palvelut ovat ensisijaisia

Sähköisen asioinnin ja viestinvälityksen toimintatavat – työryhmän tuloksia:

Digitaalisten palveluiden ensisijaisuus toteutuu kun:

- **Viranomaiset** tarjoavat kaikki palvelunsa asiakkaille laadukkaina digitaalisen kanavan kautta
→ velvoite tuottaa palvelut digi-kanavaan
- **Elinkeinotoimintaa harjoittaville** suunnatut palvelut ovat mahdollista tarjota vain digi-kanavan kautta
- Luonnolliset henkilöt (**kansalaiset**) ohjataan ja kannustetaan hyödyntämään digitaalisia asiointi- ja viestinvälityspalveluja.

Linjauksia

- Luonnollisella henkilöllä on aina mahdollisuus ns. perinteiseen asiointiin
- Kannustetaan, ohjataan ja opastetaan kansalaisia siirtymään digitaalisten palveluiden käyttöön
 - Digituki osaamisia ja kyvykkyyksiä kehittäväenä
- Toimintavarmat ja laadukkaat palvelut kannustavat käyttämään
- Yksi laaja-alainen **suostumus sähköisen viestinvälityksen** käyttämiseen = Suomi.fi Viesti-palvelu
 - Ei 'suostumusta sähköiseen asiointiin'
 - Lisää viranomaispalveluita hyödyntämään Suomi.fi Viesti-palvelua

Tuotoksia

- Viranomaisten asiointipalveluiden ja Suomi.fi Viestit-palvelun välinen toiminnallinen tavoitetila määritelty
 - ➔ Yhteinen toimintatapa asiointipalveluille Viestit-palvelun hyödyntämiseen
 - ➔ Käsittää myös tulkinnat tiedoksiannoista
 - ➔ Kehittämistoiveet Viestit-palvelulle
- Asiakkaan antama suostumus sähköiseen viestinvälitykseen kattaa ja mahdollistaa myös sähköisen yhteysosoitteen laajan viranomaiskäytön
- KaPA II HE:ssa ehdotettu velvoittavuutta Suomi.fi Valtuudet-palvelun käyttöön (=toisen puolesta asioinnin mahdollistaminen)

Haasteita

- Velvoittavuuksien kirjaaminen lakeihin ja asetuksiin
 - Mihin? (Laki sähköisestä asioinnista ?)
 - Päälekkäisyyksien ja poikkeussäännöksiä purkaminen
 - Siirtymäsäännökset (?)
- Digitaalisten palveluiden kehittämistoimien priorisointi ja resursointi

Sähköisten asiointipalveluiden palvelulaatu

Ensisijaisuus toteutuu laadukkailla digipalveluilla

Toimintatapa- ja
palvelulaaturyhmien
väliseminaari
ma 29.10 klo 14-16

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Eettistä tietopolitiikkaa tekoälyn aikakaudella - tilannekatsaus

19.9.2018 Olli-Pekka Rissanen
Digi arkeen neuvottelukunta

Juha Sipilä

@juhasipila

Seuraa

Suomen on oltava edelläkävijä tekoälyn soveltamisessa. [#tekoäly](#) liittyy jatkossa kaikkiin palveluihin ja työtehtäviin. Lainsäädännölliset ja eettiset kysymykset nousevat esille. Tämän vuoksi hallitus päätti tuoda syksyllä selonteon tekoälystä ja tietopolitiikasta eduskunnalle.

9.57 - 29. tammik. 2018

117 uudelleentwiittausta 574 tykkäystä

43

117

574

Toimeenpano

- Tehtävä
 - Pääministeri Sipilän hallitus päätti strategiaistunnossaan 29.1.2018 tehdä tämän selonteon tekoälystä ja tietopolitiikasta annettavaksi eduskunnalle syksyllä 2018.
- Tavoite
 - Selonteossa yhdistetään nämä kaksi näkökulmaa ja huomioidaan erityisesti eettiset kysymykset.
- Valmistelu
 - Selonteon on valmistellut erillinen ministeriryhmä, kaikista ministeriöistä muodostuva valmisteluryhmä sekä sihteeristö tukena erilaisia verkostoja.
- Onnistuminen
 - Työ on onnistunut, kun ensi vuonna Ylen suuressa vaalitentissä puheenjohtajat voivat luontevasti puhua tekoälystä ja tietopolitiikasta.

Avoimuus mahdollistajana

- Avoimuudella kapasiteettia valmisteluun tiukassa aikataulussa
- Valmistelu on ollut täysin avointa ja kiivaassa valmisteluvaiheessa touko-kesäkuussa mukana oli yli 200 henkeä, jotka tuottivat yli 50 taustapaperia. Pääosin tutkijoilta.
- Väliversioita on julkaistu ja muutoinkin avoimuus on jatkunut, mutta sisällöllinen vastuu on nyt valmistelijoilla.

Sisällön kehittyminen

- Touko-kesäkuussa useita seminaareja ja muita tilaisuuksia, joissa mahdollisuus keskustella
- Verkosto tuotti taustapapereita (yli 50)
 - Usein taustalla tätä varten organisoitu ad hoc ryhmä
- Kesäkuun lopussa koottiin ensimmäinen pitkä versio pohjautuen taustapapereihin ja aikaisempaan tietopolitiikkatyöhön
- Heinäkuussa käännettiin englanniksi ja samaan aikaan jatkettiin sisällön tuotantoa. Syksyyn lähdettiin noin 70 sivun tekstillä
- Elokuun tavoite: tiivistää, terävöittää, yhteensovittaa, täydentää, tehdä kuvia ja taas tiivistää
 - Tavoitteena helppolukuinen 20-30 sivun teksti

Kansainvälinen palaute (Accenture ja Gartner)

- Sisältää keskeiset näkökulmat ja teksti on kattavaa
 - Viesti ei ollut selkeä
 - Juoni puuttui
 - Ehdotukset liian ympäröityä
 - Accenture korosti Suomen eriomaisia mahdollisuuksia taloudelliseen kasvuun ja neljättä teollista vallankumousta
 - Gartner piti arvokkaana eettistä näkökulmaa
- => Oikealla tiellä ollaan, mutta paljon on työtä

Sisällysluettelo / keskeiset teemat

1. Johdanto 3
 - Mitä on tietopolitiikka? 3
 - Mitä on tekoäly? 4
2. Kansainväliset näkymät 5
3. Suomen tilanne 7
 - Suomen tietopoliittinen tilannekuva (liitteeksi) 10
 - VISIO: Hyvän elämän Strömsö 10
4. Meidän tie 11
 - 4.1 Tieto käyttöön 11
 - Tiedon saatavuus ja käyttöoikeudet 11
 - Oikeus omiin tietoihin 14
 - Tietoperustasta huolehdittava 16
 - 4.2 Etiikka ohjaa valintoja 17
 - Kysyntää tiedon ja tekoälyn etiikalle 18
 - 4.3 Ihmisen ja koneen vuorovaikutus 20
 - 4.4 Osaaminen, osallisuus ja luottamus 21
 - Osaaminen 21
 - Osallisuus 22
 - Luotettavuus lisää luottamusta 23
 - 4.5 Vahvistetaan tietotalouden kilpailukykyä 24
 - Tietotalouden periaatteet ja skaalaedut 24
 - Alustatalouden mahdollisuudet 25
 - Kilpailukyvyyn ja datamarkkinoiden edistäminen 26

4.1 Tieto käyttöön koko yhteiskunnan hyödyksi

- Huolehditaan tietojen käytettävyydestä panostamalla saatavuuteen, käyttöoikeuksien hallintaan, laatuun ja yhteentoimivuuteen
- Huolehditaan tiedon luottamuksellisuudesta ja eheydestä sekä tiedon hallinnan, käsittelyn ja jakamisen malleilla sekä riittävällä osaamisella.
- Huolehditaan turvallisuudesta standardein, sertifioimalla ja auditoimalla sekä vaikutusarvioinnein.
- Vahvistetaan yksilön oikeutta omien tietojen hallintaan eli omadataan.
- Huolehditaan digitaalisen tiedon ja aineiston pitkäaikaisesta säilyttämisestä.
- Linjataan periaatteet tiedon maksullisuudelle ja maksuttomuudelle

4.2 Etiikka ohjaa valintoja

- Käydään jatkuvaa keskustelua etiikasta ja arvoista uusien teknologioiden mahdollisuuksista ja uhista
- Huolehditaan eettisesti vastuullisista toimintatavoista sekä järjestelmien kehityksessä että niiden käytössä
- Tekoälyratkaisuihin pyritään mahdollisimman pitkälle avoimuuteen, jotta kaikilla toimijoilla olisi tasa-arvoiset mahdollisuudet arvioida ratkaisujen eettisiä, moraalisia ja yksityisyyteen liittyviä ratkaisuja.
- Vahvistetaan kilpailukykyisten, eettisesti ja yhteiskunnallisesti vastuullisten tekoälysovellusten kehittämisessä ja hyödyntämisessä välttämätöntä monitieteistä koulutusta ja tutkimusta.
- Osallistutaan kansainväliseen keskusteluun ja vaikutetaan eettisten viitekehysten sisältöön

4.3 Ihmisen ja koneen vuorovaikutus

- Robotit ja tekoälyjärjestelmät rakennetaan edistämään hyvinvointia, kunnioittamaan autonomiaa, yksilöiden perusoikeuksia ja oikeudenmukaisuuden vaatimuksia sekä välttämään kärsimyksen tuottamista.
- Arvioidaan missä tilanteessa voidaan tekoälyä käyttää päätöksen teon tukena tai antaa sen tehdä automaattipäätöksiä
- Yhteiskunnalliset kerrannaisvaikutukset otetaan huomioon ja ehkäistään eriarvoistavat tai yhteiskunnan turvallisuuteen liittyvät vaikutukset.
- Sääntelyjärjestelmät pitävät huolen siitä, että vastuut ovat selkeät ja vastuutahot on osoitettavissa
- Suomi edistää luottamusta ja kyberturvallisuutta tukevia kansainvälisiä ratkaisuja aktiivisesti.
- Digitaalisten tuotteiden turvallisuutta parannetaan edistämällä turvallisuussertifiointeja, standardeja ja auditointeja

4.4 Osaaminen, osallisuus ja luottamus

- Panostetaan koko väestön osaamis- ja sivistyspohjan, tiedon lukutaidon sekä digitaalisten taitojen vahvistamiseen ja ylläpitämiseen koulutusjärjestelmässä ja sen ulkopuolella. Vahvistetaan kirjastojen roolia tiedon hankinnan ja luovan käytön sekä omaehtoisen oppimisen ympäristöinä.
- Vahvistetaan ja kehitetään osaamistarpeiden muutosten ennakointia vahvistamalla tutkimusta ja tietopohjaa.
- Turvataan kansallinen osaaminen erityisesti varautumisen ja valmiuden näkökulmasta.
- Tuetaan aktiivista kansalaisuutta tarjoamalla julkiset tiedot, toiminnot ja palvelut kaikkien saataviksi.
- Kohdennetaan erityisiä toimia heikommassa asemassa olevien osallisuuden kokemuksen ja osallistumismahdollisuuksien vahvistamiseen esimerkiksi sosiaalisilla innovaatioilla.

4.5 Tietotalouden ja kilpailukyvyn vahvistamisen edellytykset

- Luodaan malleja ja tehdään sääntelyä, jotka rohkaisevat tiedon laajaan leviämiseen tavoitteena talouden tehokkuuden parantuminen sekä informaatio epäsymmetrian vähentäminen.
- Määritetään raamit kaikkia hyödyttävän informaatiotalouden datan keruun, jalostamisen sekä vaihtamisen ja kaupankäynnin sekä tekoälyn kehittämisen edistämiseksi.
- Tuetaan uudenlaisten palvelualustojen syntymistä sekä kansallisesti että sisämarkkinoilla.
- Arvonmuodostuksen muuttuessa panostetaan verojärjestelmien kehittämiseen kansainvälisessä yhteistyössä.
- Huolehditaan kansallisesta digitalisaation vaatimasta infrastruktuurista ja varataan sille rahoitusta.

Syksyn ohjelma

- Elokuussa tuotetaan lausuntoversio
 - Uusi versio viikoittain
 - Valmistelusihteeristö vastaa
- Ministeriryhmä 4.9. päättää lausunnoille menevästä versiosta
- Lausuntoaika 6 viikkoa (noin to 6.9. - to 11.10.)
- Lausuntojen yhteenveto ja viimeistely noin 3 viikkoa
- Marraskuussa valmis valtioneuvostoon
- Samaan aikaan panostetaan viestintään

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Loppuraportin laadinta - lähetekeskustelu sisällöstä, muodosta ja laadintaprosessista

19.9.2018 Johanna Nurmi

Digi arkeen –neuvottelukunnan kokous

Millaisen jäljen haluamme työstämme jättää?

SISÄLTÖ

MUOTO

PROSESSI

Loppuraportin sisältö

- Neuvottelukunnan toiminnasta raportointi
 - Mitä tehty, koska ja keiden kanssa
- Neuvottelukunnan erityismielenkiinnon kohteena olleet teemat
 - Yhdenvertaisuus, digituki, saavutettavuus, osaaminen....
- Neuvottelukunnan toiminnan arviointi
 - Neuvottelukunnan toiminnan sisällön ja toimintamuotojen osalta
- Suositukset jatkoa varten

Loppuraportin muoto

- Ei paperiraporttia, vaan sähköinen julkaisu, johon voidaan liittää videoita ja muuta sen tyyppistä materiaalia.
- Raportin saavuttavuudesta on pidettävä huolta.
- Raportista tulostettavissa myös perinteisempi muistiomuotoinen raportti.

Loppuraportin laadintaprosessi

- Perustetaan toimituskunta
- Vapaaehtoisia nimetään toimituskuntaan ja myös vastaamaan joidenkin osa-alueiden sisällön tuottamisesta.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ajankohtaista viestintää

Digi arkeen -neuvottelukunnan kokous 19.9.2018

Tanja Railo, viestintäasiantuntija VM

yle

Ylen lukuisat ohjelmat ja somekanavat osallistuivat kampanjaan ja siitä viestimiseen.

TV-spotit tavoittivat noin 75 % yli 45-vuotiaista.

Kampanja oli suunnattu ennen kaikkea +45-vuotiaille.

Kampanjan kanavat YLE

NETTIÄ IKÄ KAIKKI
YHDESSÄ VERKOSSA

f Facebook

- Yle
- Yle Areena
- Yle Radio Suomi
- Yle Radio 1
- Yle Oppiminen
- Yle Aamu-tv
- Digitreenit FB-ryhmä
- Puoli seitsemän
- Yle Uutiset
- Yle Puhe
- Yle Uutisluokka
- Yle Dokumentit
- Anna-Liisa Tilus
- Yle Pohjanmaa
- Yle Joensuu
- Yle Tampere
- Yle Kajaani
- Yle X3M
- Vetamix

Areena

- Nettiä ikä kaikki -fillerisarja
- Nettiä ikä kaikki -ohjevideot
- Innostajavideot
- Huumorivideot
- Julkkisvideo

Yle.fi

- Kampanjan omat artikkelit
- Kampanjan video + artikkeli -paketit
- Yle.fi -uutiskirje
- Yle Uutiset tutkimusartikkeli
- Aluetoimistusten uutiset

Radio

Radio Suomen ilta	Yle Vega
Kansanradio	Yle Helsinki
Kuuluttajan vieras	Yle Turku
Mikä maksaa?	Yle Tampere
Aristoteleen kantapäätä	Yle Kuopio
Tiedeykkönen	Yle Joensuu
Sari Valto	Yle Lappi
Yle Puhe	Yle Oulu
Ykkösaamu	Yle Jyväskylä
Radio Suomen päivä	Yle Vaasa

TV

- Seniorit somessa
- Nettiä ikä kaikki -filleri
- Tv-spotit
- Aamu-tv, suora & insertti
- Puoli seitsemän, insertti
- Yle Uutiset
- Yle Kuopio
- Yle Tampere
- Yle Turku
- Yle Lappi
- Yle Pohjanmaa
- Yle Jyväskylä
- Yle Joensuu

Instagram

Yleisradio	TV1 Kuuluttajat
Yle Uutiset	Yle Areena
Yle Summeri	Paikallistoimitukset
Ulkolinja	

Twitter

- Yle Oppiminen
- Radio Suomi
- Yleisradio
- Anna-Liisa Tilus

Iloa digistä -kiertueen tavoitteet

- ❑ Yle: Yle Areena ja Digitreenit
 - ❑ VM: Digituki
 - ❑ VRK: Digituki ja Suomi.fi
 - ❑ Neuvottelukunta: järjestöjen työ, kirjastojen aktivointi, tutkimustaustaa
- Yli 1400 kohtaamista
10 paikkakunnalla

Mistä kiertueen vertaisopastajat tulivat? 62 yhdistystä/20 katto-organisaatiota.

Lähde:Teija Saarinen, SeniorSurf

Enter ry Espoo

Eläkeliitto (eri yhdistykset) /Turku, Tampere, Joensuu, Kuopio, Kajaani, Rovaniemi, Oulu, Jyväskylä, Vaasa

Verkosta virtaa -toiminta (EKL eli Eläkkeensaajien keskusliitto EKL) / Turku, Joensuu, Kuopio, Kajaani, Oulu, Jyväskylä, Vaasa

SenioriJelppi (Turun kansalliset seniorit) / Turku 1

Ruusukorttelin hyvinvointikeskus (Turun kaupunki) / Turku 1

Dikare (Auralan Settlement ry) / Turku 1

Kansalaisen it-tuki / Turku

ATK Seniorit Mukanetti ry / Tampere (useita!)

Tampereen kaupunkilähetys / Tampere

Joen Severi ry /Joensuu (useita!)

Invalidiliitto / Joensuu, Kuopio, Kajaani, Rovaniemi, Oulu, Vaasa (per kohde n. 1 opastaja)

Senioreiden ATK-yhdistys Savonetti ry /Kuopio (useita!)

IKÄBITTI (Kainuun Tietokoneyhdistys ry) 1

ReSurf (Reumaliitto) / Kajaani 1, Rovaniemi 2, Oulu 2

Martat / Oulu 2

Geronet-tuutorit (Ikääntyvien yliopisto) / Jyväskylä

Jyvälän Settlementti / Jyväskylä 2

Digiluotsi (Jyväskylän kaupunki) / Jyväskylä 2

Nettipiste Senjor / Vaasa 2-3

Vaasan Seudun Yhdistykset ry / 1

Datero / Vaasa 1

Iloa digistä -kiertue: mitä jäi käteen?

- ❑ **VTKL:** vertaisopastajien koordinointi oli iso urakka; paikallisia yhdistysverkostoja vahvistettiin
- ❑ **Enter:** yhdistys sai tunnettuutta ja uusia jäseniä
- ❑ **Kirjastoseura:** kirjastoja aktivoitiin paikalliseen yhteistyöhön digitukitoimijoiden kanssa
- ❑ **VM ja VRK:** digituki positiivisesti esillä, digituen valtakunnallista verkostoa vahvistettiin
- ❑ **Yle:** Digitreenit-FB-ryhmä kasvoi kampanjan aikana; Yle Areena tunnettiin hyvin, mutta sitä ei aina osattu käyttää eikä tiedetty Yle Tunnuksen hyödyistä
- ❑ Yhteistyö järjestäjien kesken oli hyvää, sille toivottiin jatkoa tavalla tai toisella. Sovittiin pitää toisemme tietoisina digitaitokysymyksissä.

